

НАУКОВА, МЕДІЙНА ТА РЕДАКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕТРА СОРОКИ

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ СТУДІЇ ПЕТРА СОРОКИ НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТИ «ТЕРНОПІЛЬ ВЕЧІРНІЙ»

Вільчинський Олександр Казимирович

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,

vilchuk2008@ukr.net

Творчий доробок відомого українського письменника, журналіста, літературознавця Петра Сороки (1956-2018) залишається малодослідженим, хоча за високим художньо-стилістичним рівнем та змістовим наповненням є цікавим не лише для його земляків, а й у Всеукраїнському контексті. Він автор близько тридцяти книг прози, поезії, а також літературознавчих текстів. Окрім того – численних публікацій у періодиці, зокрема газеті «Літературна Україна», де ініціював гучні дискурси довкола літературних та літературознавчих проблем, а також у місцевих виданнях. До таких видань, де матеріали Петра Сороки впродовж дев'яностих – початку двохтисячних років з'являлися чи не найчастіше, належить газета «Тернопіль вечірній».

Початок 1990-х у новітній українській історії є періодом небаченої впродовж багатьох десятиліть суспільної активності, проголошенням новітньої Української держави. Політичні перетворення, економічні, структурні трансформації що, у свою чергу, дали поштовх, наповнили новими сенсами культурну сферу, викликали пожвавлення літературного процесу. У цей період в умовах незалежної України стає можливим вільно висловлювати свої погляди, а також публікувати власні твори та літературознавчі матеріали без огляду на цензуру. З'являються нові прогресивні видання, серед яких і газета Тернопільської міської ради «Тернопіль вечірній».

Починаючи з першого номера, який побачив світ 25 березня 1990 року, і до початку 2000-х газета була не лише віддзеркаленням суспільно-політичних,

державотворчих процесів, що відбувалися на Тернопіллі зокрема та в Україні загалом, а й трибуною, а нерідко і дискусійним майданчиком не лише для висвітлення політичних, а й культурологічних, мистецьких та літературознавчих тем і проблем.

Серед імен багатьох письменників, які виступали на шпальтах «Тернополя вечірнього» впродовж тих років були як уже відомі й авторитетні Дмитро Павличко, Володимир Яворівський, Євген Сверстюк, Степан Сапеляк та ін., так і ще молоді, але вже знані Євген Пашковський, Василь Габор, Василь Махно, Борис Щавурський та ін., та чи не найчастіше ми зустрічаємо прізвище Петра Сороки.

Метою запропонованого повідомлення став аналіз змістового, жанрового, художньо-стилістичного аспектів публікацій П. Сороки в газеті «Тернопіль вечірній», де він публікувався впродовж багатьох років, що були періодом його найбільшої медійної активності.

Матеріалом дослідження послужили численні різножанрові публікації (нариси, «літературні портрети», огляди, рецензії та ін.), які, з'являючись під різними рубриками, носили літературознавчий характер, рідше – власні літературні твори автора, опубліковані в газеті «Тернопіль вечірній» у 1990-х – початку 2000-х років.

У своїх публікаціях П. Сорока торкається життя і творчості таких відомих і популярних не лише на Тернопіллі, а й в Україні письменників, як Борис Демків, Михайло Левицький, а також ще молодих на той час, але вже знаних у літературних колах Василя Махна, Володимира Дячуна, Ольги Кушнір, Івана Потія та ін. Також заслуговують уваги літературознавчі студії П. Сороки, де він аналізує тенденції розвитку прози та поезії не лише в регіональному, а й у Всеукраїнському вимірі.

Проведені спостереження засвідчили, що літературознавчим студіям П. Сороки на шпальтах «Тернополя вечірнього» характерні глибина й проникливість аналізу, вміння побачити й оцінити вартісні літературні твори

інших письменників, а також змалювати життєвий і творчий шлях колег по літературному цеху.

ФІЛОСОФІЯ СПОВІДІ У ТЕЛЕВІЗІЙНІЙ ПРОГРАМІ ПЕТРА СОРОКИ «ЛІТЕРАТУРНА ВІТАЛЬНЯ» (ТОДТРК)

Кушнір Оксана Василівна

*кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри
журналістики, Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
oksanakush8@gmail.com*

Кого Бог цілує стократ, того обдаровує талантами, здібностями і філософською мудрістю ними розпорядитися. Феномен всюдисущного Петра Івановича Сороки закорінений у багатогранності його особистості як письменника, літературознавця, критика, педагога вищої школи, редактора, видавця, краєзнавця, автора і ведучого телевізійної програми.

Журналістська платформа Тернопільщини поетапно збагачувалася унікальною редакційно-видавничою та медійною діяльністю П. І. Сороки. Його доробок охоплює працю у збаразькій районній газеті «Колгоспне життя» (до 1990) і рухівському «Гомоні» (1990-1993); співробітництво і видавничу діяльність у журналах «Сова» (1999), «Тернопільський оглядач» (2008), альманасі «Курінь» (1992), газеті «Дзвони Лемківщини» (1994-1999), видавництвах «Пегас» (1990), «СорокаА» (2005).

Свідченням «фантастичної продуктивності Петра Сороки» (І. Качуровський) стала і телевізійна програма «Літературна вітальня», що транслювалася в ефірі тернопільського телебачення упродовж 2006-2010 років. У кожному недільному півгодинному випуску спільного проекту Тернопільської обласної державної телерадіокомпанії та обласної організації Національної Спілки письменників України Петро Іванович презентував тернополянам взаємні медитативні роздуми про сутність життя і призначення